

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației** (strada, Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani și a treia-ora 10 bani.

Invitare la abonament.

Cu numărul de față se începe al 11 an de muncă, săvârșită de „Foia Poporului” pentru luminarea poporului românesc. Credincioși programului de-a lumina, stătu și îmbărbăta poporul în lupta lui pentru propășirea economică, morală și spirituală, „Foia” a stăruit, ca din an în an să satisfacă mai mult îndatoririle, ce și a impus, profăcându-se într-o adevărată filială a bisericilor și școlilor române. Cuprinsul ei variază a făcut, ca ea să fie considerată ca o mică sală de lectură, la care, după însuși mărturisirea ceticilor, teți cu drag alergă.

Și pe viitor „Foia Poporului”, va luera tot în direcția veche, silindu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce și-a ales. Sântem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturora la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și, mânași de dragoste față de deaproapele, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

Abonamentele rămân aceleași, și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (lei).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rînduială onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonațiilor de până acum li-s'au trimis deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fășia, sub care primesc foaia, lipită pe dos, așa că trimitătorul nu are decât să scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la postă.

Abonații noi sînt rugați a scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea
„Foi Poporului”.

Anul-Nou.

An Nou, deceniu nou.

Un an întreg se încheie acum din viața noastră pămîntescă, zece ani de muncă, un deceniu, are înderătul seu „Foia Poporului”. E un bun prilej, și pentru singuraticii oameni, și pentru o „Foie” să-și facă acum judecată, dacă bine au lucrat în timpul, ce abia a trecut, și să tragă învățăturile de lipsă pentru viitor. Și ca să ne facem judecată dreaptă despre cele ce am săvârșit, va trebui și de data aceasta să avem în vedere, că la toate faptele noastre, bune sau rele, ne-a supraveghiat ochiul Celui de-sus, care cu legile lui nestrămu-

tate ne-a condus și vecinic ne va conduce. Avînd pururea înaintea ochilor, că sîntem numai un fir de prav din uriasa creațiune a lui Dumnezeu, că numai trăind după cele ce el ne orînduiește, nu vom căde în păcatul fuduliei, nepăsării față de poruncile lui, căci numai așa ne vom pute croi un traiu fericit pe acest pămînt, un traiu, care prin felul lui să ne garanteze fericirea de după moartea pămîntescă.

Făcîndu-ne deci socoteala anului trecut, ca ori-ce econom bun, ne vom da seama, dacă ne-am împlinit datorințele ce le avem față de biserică, patrie, școală și familie și dacă bilanțul va eși favorabil, putem fi mîngăiați, că ni-le-am împlinit și față de națiunea noastră.

În felul acesta ne tragem sama și noi, cei dela „Foia Poporului”, cari împlinim acum zece ani de muncă. Și noi ne întrebăm, dacă ne-am împlinit datorința față de biserică și școala noastră națională, față de patrie, față de poporul român, familia cea mare, ai cărei fii cu toții sîntem. Bilanțul îl lăsăm să-și facă acele zeci și zeci de mii de Români, cari din foaia noastră se-au îmbărbătat, stat bun și îndemn pentru de-a-și împlini datorințele lor. Și mai mult decât în trecut, „Foia” se va sili, să fie steagul pururea ținut făl-făind, în jurul căruia să se poată aduna toți cei ce rivnă au pentru înaintarea poporului nostru deia sate.

Ca să avem însă folos dăinuitor din aceasta esaminare proprie, trebuie să ne hotărîm cu toții, că ori-cît am fi lucrat până acum, ori-cît ni-s'ar părde, că am dat înainte, în viitor și mai mult să facem. În speranța, că hotărîrea

FOIA.

Anul-Nou 1903.

Un An-Nou din vecinicie
Ne-a sosit astăzi la toți,
Vechiul an dus în vecie,
Chinuit de buni și hoți,
S'a dus, s'a dus să nu mai vie
Lăsînd plîngerii între soți,
Dumănie 'ntre popoare
Pentru pofta de a domni,
Unii pe alții să-mpresoară
Eu să fiu, tu să nu fi.
Fost-au dreptul celor mari,
Și azi este tot mereu
Numai dreptul celor tari.
Ear' cei slabi pățesc tot rău.
Dare-ar bunul Dumnezeu,
Ca anul ce ne-a sosit,
Să-ntinză ca curcubeu
Dreptul cel de mulți dorit,

Dreptul meu și dreptul tău.
Tot dreptatea am iubit.
Cei oăzuți prin slăbicioane
Să se ridice ca lei,
Din somn și din molicioane.
Vază-și mama fii sei
Domni pe vetrele străbune,
Fericirea ne zimbească
Ușurînd necazul greu,
Și mărirea strămoșească
Renalță-și earăși steagul seu.

Constantin Folea.

Crăciunul la 1894.

— Fragment. —

...Pentru-ee, în momentul acesta, mă duce gîndul în locuri pe unde n'am umblat nici-odată? Cine-i bătrînul acesta, cu fața de apostol, zingur într-o odăiță cu fereastră îngustă, și de ce-l păzește un jandarm la ușă?... A, aici îl ținem-nița dela Seghedin. Bătrînu e Rațiu —

cea mai nobilă, cea mai sfîntă figură de martir a timpului în care trăim.

Măine e Crăciunul!... Și blîndul, divinul profet își razimă fruntea pe mîna-i stîngă, ear' cu dreapta scrie în-cet cu creionul pe masa de brad:

„Măine e Crăciunul. Florile dalbe, florile dalbe de măr”.

Apoi stă, și se gîndește cu drag și cu milă, la cei de acasă.

Nici-odată nu i-s'a părut închisoarea mai aspră, cîsurile mai lungi, singurătatea mai tristă. Ca printr'un vis își revede căsuța, altarul în care a trăit o viață de muncă cinstită, de jertfă și de eroism, grădina cu pomii sădiți de el, — se vede la masă, lângă soția lui, între copii lui prăznuind în pace și iubire Nașterea Mîntuitorului...

În lumina de amurg, ce străbate tot mai scăzută, prin ferestre, pîrul alb al martirului strălucește ca de o dumnezeiască aureolă. Poate-că Rațiu

ERDÉLYI
HUNGARORSZÁG

aceasta să va și îndeplinească vă doresc tuturor cetitorilor :

Să 'nfloriți
Să mărgăriți,
Peste vară,
Primăvară,
Ca un păr,
Ca un măr,
Ca un fir
De trandafir,
Tare ca peatra
Iute ca săgeata,
Tare ca ferul,
Iute ca oțelul,
La anul și la mulți ani!

Redactorul „Foi Poporului“.

Alegerea dela Arad. În urma nămintării vicarului Mangra în scaunul de episcop la Arad, I. P. S. Metropolitul din Sibiu a ordonat deja consistorului dela Arad, cu acesta să facă pașii necesari pentru convocarea sinodului diocesan, care va avea să facă o alegere nouă. Aceasta se va întâmpla probabil la începutul lui Februarie.

Deșteptarea Slovacilor.

»Foaia »Folvidék» Híradó dă cu vedită darerea următoarea știre: În congregația comitatului ținută săptămâna asta în Lipő St-Miklos, industriașul Iancso din Rozsahegy a ținut în congregație o vorbire în limba slovacă! A protestat pe placul Slovacilor contra revisuirii legii de naționalități. Aceasta e întâia vorbire slovacă ținută aici, și durere, ea poate că va fi urmată și de alții!

Bine, în ce limbă să vorbească Slovacul, dacă nu în cea slovacă?

Autonomia confesională. Am fost dat știrea, că consistorul săseso din Sibiu a protestat la ministrul de culte,

pentru-că în rapoartele inspectorilor de școale aceștia trebuiau să răspundă și la întrebarea: »Ce dispozițiuni a luat inspectorul de școale cu prilegiul acestei vizități față de autoritățile politice și confesionale?» Intr'adevăr, după lege inspectorul nu poate porunci nimic autorităților confesionale, și el trebuie să facă arătare la ministru, ca acesta apoi să întrevină la consistoare. În răspunsul dat de ministru, acesta spune, că inspectorii de școale nu se ating de loc de autonomia bisericăască, de aceea receracă consistorul, ca acesta să îndrume autoritățile școlare confesionale să asiste și ele la vizitarea, ce o face inspectorul și să subscrie protocolul, făcându-și observările lor.

Ministru separat pentru Polonii din Germania. Față de rezistența națională a Polonilor, guvernul prusian se ocupă cu ideea întințării unui ministru separat pentru Posen și Prusia vestică, ca să poată lucra cu »mai multă energie» în chestia polonă. Toți funcționarii din aceste două provincii vor afirma de acest ministru.

ADVOCAȚI SAȘI »PANGERMANI». Camera advocațială din Murș-Oșorheiu, julusă de laurii neobținuți de cea din Timișoara, a pornit cercetare disciplinară contra advocaților sași Carl Lang și Gustav Komp din Bistrița, pentru-că aceștia s'au folosit de colorii străine — colorile săsești — prin ceea-ce au săpat la rădăcina »ideii de stat maghtar«.

Juriul internațional. S'a publicat zilele aceste catalogul membrilor juriului internațional din Haga. În juriu au reprezentanți următoarele state: Anglia, Austro Ungaria, Belgia, Bulgaria, Danemarca, Statele-Unite, Franța, Grecia, Olanda, Japonia, Mexico, Germania, Italia, România, Rusia, Portugalia, Spania, Elveția, Suedia, Norvegia, Sârbia și Siamul. Austro-Ungaria are 4 reprezentanți: 2 Maghiari și doi Austriaci.

Proiectul de lege despre incompatibilitatea membrilor din casa magnaților, pentru care s'a convocat anume ședința din 31 Dec. întârziind învoirea Curții, cuprinde următoarele dispozițiuni mai importante: Nu pot fi membrii ministrii comuni, membrii corpurilor diplomatice și consulare ale statelor străine, deputații distali și cei ce primesc salar din grația Coroanei. Dreptul de membru îl pierde cel numit din cauza oficiului sau dignității, ce ocupă, îndată-ce repășește din ele, cel condamnat la temniță, apoi cel pedepsit pentru crime isvorite din lăcomia de câștig, în fine cei ce au pierdut dreptul



FECIOARA MARIA.

simte în clipa asta, că milioanele de Români se gândesc la el. Figura lui inspirată zâmbește distras ca de o amintire duloasă, ca de o speranță fermecătoare...

Unde-l duo gândurile, — pe când mâna lui slabă scrie în neștire pe meșita de brad: »Sculți frași!... Florile dalbe, florile dalbe de măr«!

Din »Viețar«, 1894.

A. Vlăhuță.

Poesii populare.

De pe Murș.

Com. de Damaschja Pollac, june în Ilia.

Foaie verde de cicoare,
Ieri am fost în șezătoare,
Am găsit vre-o șapte fete,
Cuouiau lângă părete.

Bună seara eu le-am dat,
In seamă nu m'au băgat,
Numai una mituțică
Zise! poștește de șezi bădică.

Ear' eu mă pusei pe o ladă
Lâng'o fată mai înaltă,
Car' lucra, fuilor torcea
Numai ea nu cucuia.

Una ce șede la sobă,
Fluera a pagubă,
Ceealaltă lângă ea
Adormită horcănie.

Puteți fetelor durmi
Pân' fărangul va veni,
Și-atunci scuturați cenușa
De vreți să vă deschiz ușa.

Frunză verde de mohor
Stau pe gânduri să mă 'nsor,
Stau în gânduri și gândesc,
Pe care drac să o pașesc.

Aș peți una cu boi,
Dar' 'mi-e frioă de nevoi,
Aș peți una cu șuri,
Dar' mă tem de oălcături.

Oiu pași ce volu găsi,
Numai pe plac de 'mi-ar fi,
Căci știu că cele bogate
Toate umblă nespălate.

Cea săracă e curată,
Doamne ce bujor de fată,
Hainele ei sânt ca neaua,
Fața tinăreă ca roua.

Voi feciori ce-ați implinit
Anii de căsătorit,
Nu întrebați că are sută,
Ci vă uitați, cum e slută.

Colindă.

La trupina mărului
Șede malca Domnului,
Christos Domnului nostru*)

*) După fiecare rînd se repetează: Christos Domnului nostru.

de cetățean. Nu pot exercita dreptul de membru al liferanței guvernului, mijlocitorii și comisionarii de afaceri cu guvernul, arândapii de bunuri, venite și drepturi erariale (cu excepția cazurilor când se întâmplă aceasta în urma unei licitațiuni publice), concesionarii de căi ferate, canaluri și alte mijloace de comunicațiuni, concesionarii de drepturi împreună cu câștig, membrii din direcțiuni și consiliile de supraveghere, precum și organele firmelor băncilor, întreprinderilor economice, comerciale și industriale, cari sînt în legătură de afaceri cu guvernul. Proiectul conține și interzicerea de-a interveni la guvern în afaceri de câștig sau pentru acordarea de distincțiuni.

Goana contra foilor române.

»Libertatea« din Orăștie scrie, că fostul ei redactor responsabil, dl Ioachim Muntean, a fost citat la judele de instrucție pentru de-a fi ascultat în cauza procesului intentat de procuratura din Cluj pentru articolul: »A murit Matia și cu el dreptatea!« apărut din prilejul desvălirii statuii lui Mateiu Corvinul la Cluj.

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

Pe când nota oficioasă a guvernului austriac este pentru domnia liniștii și a păcii în Balcani, »Politische Correspondenz« de altă parte, care se știe că este inspirată de cercurile politice, colporteză știrea, că Turcia va declara războiul Bulgariei, care este cauza tuturor turburărilor și agitațiunilor din Macedonia. Rusia n'are să dea nici un ajutor Bulgariei, ear' România va concentra forțe militare lângă Dunăre, sînd armata bulgară să fie răspândită în mai multe puncte.

Foarte mulți se îndoiesc, că Turcia va pute să aplice reformele. »Petersburgerki Wiedomosci« declară, că de oare ce Turcia nu este în stare să aplice reformele, este nevoie de intervenirea unei puteri creștine, care să pacifice Macedo-

nia și să reorganizeze administrația și justiția.

Ambasadorul german din Constantinopol a declarat Sultanului, că împăratul Wilhelm, cu toată prietănia ce are pentru Sultana, nu va pute să-i dea nici un ajutor, dacă reformele nu vor fi aplicate și nu se va aduce o simțitoare îmbunătățire în situația Macedoniei.

În urma acestei declarațiuni, Sultanul a dat nouă ordine telegrafice, ca să se facă odată de curînd îmbunătățiri în toate ramurile de administrație.

Caimacamul din Xanthi a fost destituit telegrafic, fiind-că arestase fără nici un motiv pe un neguțător creștin.

Cu privire la reformele din Macedonia, »Vecerna Posta« din Sofia publică niște informațiuni primite de la un diplomat din Constantinopol, care i-a comunicat următoarele: Macedonia va fi împărțită în 3 guvernamente, Salonic, Cosovo și Adrianopol. Pentru controlul financiar al acestor trei guvernamente se va institui un comitet mixt european. Poliția turcească va staționa în Ūs ūb, Bitolia, Salonic și Adrianopol, celelalte detașamente de poliție vor fi transferate la Asia-mică. Se va forma un corp de gendarmerie, din care vor fi esoluți Turcii și Bulgarii. Pentru posturile de guvernatori sînt luați în combinație ducele Iosif Battenberg (Salonic), ducele Mirco (Cosovo) și un oficer german din armata turcească (Adrianopol).

În apropiere de Monastir a fost o nouă ciocnire între o bandă bulgară și trupe turcești. Un sublocotenent a fost rănit, mai mulți soldați răniți și uciși. Locuitorii din comuna Brezovo, în a cărei apropiere s'a întâmplat lupta, încă au atacat trupele turcești, cari au dat foc comunei.

Știri mărunte.

Moștenitorul de tron german va visita la primăvară curtea din Petersburg, apoi pe cele din Roma și Atena.

După-cum i-se scrie lui »Piccolo« la curtea din Belgrad circula șvonul, că Țarul Rusiei va visita în vara aceasta pe principele Munte-negrului.

Din România.

Dobrogea și România.

Prințul moștenitor, fiind numit inspector al cavaleriei, a inspectat de un timp încoace cu rigoare aproape toate garnizoanele de cavalerie. Zilele trecute prințul a inspectat cavaleria din Constanța, unde, la prînzul ce s'a dat, prințul a ținut un toast remarcabil, accentuînd într'o improvizație vibrantă *legăturile indisolubile dintre România și Dobrogea*, pe care o datorește România vitejilor dela Plevna. A. S. Regală, terminînd, a închinat pentru divizia activă, apoi pentru prosperitatea județului și a orașului Constanța.

Prințul moștenitor la Iași.

În cursul luni Ianuarie, A. S. R. Principele Ferdinand va visita orașul Iași.

Alteța Sa va fi însoțit și de micul principe Carol, care, se zice, că ține să facă cunoștința colegilor săi dela școala militară, al cărei elev este.

Legeții pregătesc o primire strălucită iubiților principii.

Din camere.

Camera a votat budgetul pe 1903 statorînd la venite 225,117,000 franci, la eșite 218,500,000 franci. Excedentul trece deci peste 6¹/₂ milioane.

Monumentul independenței.

Din București s'a anunțat, că o comisiune va fi aleasă, după sărbătorile Crăciunului, care să hotărăască locul unde se va ridica falnicul monument al războiului independenței.

O coincidență.

România posedă astăzi 3149 om. de cale ferată exploatabilă și tot 3149 om. șosele date circulației.

SCRISORI.

Dela sate.

Vingard, Dec. 1902.

Comuna Vingard din comitatul Albei-inferioare, situată între centrele Alba-Iulia, Sebeșul-săsc, Blaj și Mercuria, dela fiecare din aceste centre cam în egală depărtare este una dintre cele mai mari comune și numără peste 2300 locuitori.

Deși sînt mai multe confesiuni aici, totuși cu plăcere se poate constata, că confesiunile și preoții lor trăiesc în cea mai bună înțelegere, nu tot astfel se poate constata cu aceeași satisfacție, că ar trăi și cu organele administrative din această comună.

În timp de o săptămână a ars de patru ori și anume de două-ori în comună, ear' de două-ori afară la hotar, fără ca baremi odată să se poată constata cine e făptuitorul, deși este stațiune de gendarmerie și o primărie conștientioasă (!) și severă. Se vede deci în mod destul de clar, că cei chemați pentru supravegherea liniștii și siguranței sau nu au destulă autoritate, orî apoi lipsește tact, bunăvoință și conștien-

O'un fiuț micuț, în brațe.
Fiu 'n brațe stare n'are.
Maică-sa-i făgăduia
Două mere, două pere
Să se joace 'n raiu cu ele.
Zeu maică nu-'mi-e de ele
'Mi-e de puntea raiului,
Că-i ca firul paiului.
Care om e păcătos
Pică de pe punte jos,
Care om nu-'i păcătos
Merg pe punte frumos;
Câte flori sînt pe pămînt
Toate merg la jurămînt
Numai floarea soarelui
Șede-'n poarta raiului,
Vin florile și o 'ntreabă:
Dar' tu floarea soarelui
Ce nu mergi la jurămînt?
M'am aflat fată 'ntăroasă
Încărcată de păcate
De suflete adunate.

Strigă Turcu bogat mare
Haida ler boer*)
Cătră Pavel viteaz mare:
Pavele viteazule,
Ce 'ți-e murgul asudat?
Chepeneagu rourat?
Da cum n'a fi asudat,
C'o cale de nouă zile
Am călcat-o în trei zile.
Un'am mers, un'am venit.
Un'am țezut și am peșit
Pe fata 'mpăratului
Din țeara Hațegului
Fata a prins a se cănta,
Taci fată nu te cănta,
Că 'ți-om tăia covița
'Și om țipa-o 'n turnurele,
Să o sufle vînturi grele,
Vînturi grele de 'nsurat,
La fată de măritat.

*) După fiecare rînd se repetează »Haida ler boer«.

șiositate. Dintre cei arși numai unul a fost asigurat.

În 14/27 Noemvrie s'a ținut în sala școlii gr. or. o convenire socială împreună cu joc. Se aștepta să fie foarte bine cercetată, dar' înzădar, căci aranjierii au rămas cu așteptarea și s'au trezit desiluzionați. Nu voese să intru în eruarea și constatarea motivelor, ci voese să constat, că tocmai dintre aceia, oari mai mult îndemneau la ținerea acestel petreceri, cei mai mulți s'au distins prin neținerea promisiunii, absențând în mod bădător la ochi dela petrecere. Cu deosebire jignitoare a fost absențarea învățătorului local definitiv, care a fost cel dintâiu rămas acasă, de astă dată însă nu singur, ci cu amicul său din sat. Sigur vor fi scris ceva.

Convenirea a trecut în cea mai mare voce bună și cu o animație unică în fel, căci unde se pune în frunte preot. *Predoviciu*, montanistul *Suciu* și învățătorii *Muntean* și *Dancu* trebuie să fie voce bună și veselle cu zdrobu.

Târziu numai s'au imprăștiat cei din urmă oaspeți, du-șad cu sine suvenirul unei seri plăcute. Venitul material a fost satisfăcător, oar' cel moral laudabil.

În 30 Noemvrie s'au ținut în comuna Vingard alegerea comitetului comunal. Preoții în conștelegere au capacitat poporul despre însemnătatea acestor alageri și rezultatul a fost îmbucurător; anume într'atâta, că din vechiul comitet ales mai cu seamă pe voia unora și la porunca solgăbirului nu s'a mai ales nime, ci s'au ales oameni independenți, cari sigur vor da mersului afacerilor comunale o direcțiune nouă și mai sănătoasă. Majoritatea membrilor aleși s'unt Români.

Înainte pe calea apusată și nouă izbânzi vom seceera.

S'auzim tot de vesti bune.

„EI“.

Un Album național.

Nu preste mult timp o să apară un album național. Va fi cu atât mai național, că cuprinde numai ceea-ce poporul produce; cu atât mai artistic, că se invederează minunatul gust estetic al *țăranelor* noastre pe terenul țesăturilor și al cusăturilor. A fost nu să poată mai fericită ideea inițiatorilor espozității nu demult trecute, ca să nu se mulțumească numai cu succesul splendid obținut prin ea, ci să facă încă ceva, care să rămână pentru totdeauna ca o dovadă despre ceea-ce poate face o mână de fruntasi zeloși, când știu cum să apeleze la poporul nostru și n'ar fi putut alege un mijloc mai potrivit pentru de-a perpetua frumșetele espuse, ca *albumul de cusături și țesături naționale*, la care tocmai se lucră.

Am aflat, că întreaga sarcină a luat-o asupra-și presidentul reuniunii agricole, dl profesor *Demetriu Comșa* și că chiar la dînsul acasă se află unul din atelierelor, în care se lucră pentru scopul acesta. Interesându-mă și aceasta nouă ispravă a celor din fruntea reuniunii agricole, m'am grăbit să ved cum e pus la cale lucrul acesta. Am vizitat cele 3 ateliere; cele văzute aici cât și esplicările date cu multă prevenire de dl profesor *Comșa* s'unt atât de importante, încât merită să fie știute în toate cercurile societății române.

La săvirșirea acestui lucru i-a îndemnat împrejurarea, că văzând impresia deosebit de frumoasă ce au făcut obiectele espuse, s'au hotărât ca cel puțin modelele mai frumoase să fie păstrate pentru viitor. Ideea a fost de altcum veche și s'a așteptat numai momentul potrivit pentru realizarea ei. În scopul acesta au reținut tot ce a fost mai original și mai frumos în număr de 350 de bucăți. Nu s'au mulțumit numai cu atâta, ci au făcut un apel către public, ca să trimită și alte modele.

În felul acesta s'au mai adunat pe lângă cele reținute dela espozție încă peste 100 de bucăți nouă.

Altcum foarte puține din lucrurile espuse precum și din cele sosite după aceea nu întruneau însușirea, ca după ele să se formeze o colecțiune mare de modele, Albumul național. Esponentele și esponentii s'au învoit cu multă prevenire la aceasta. S'a format un juriu, care s'au întrunit, ca să aleagă muștrele, ce au să fie eternisate. Juriul s'a compus din doamnele *Otilia Comșa*, *Minerva Brote*, *Ana Moga E. Rebege* și domnii *Dumitru Comșa* și *Victor Tordășian*. După ce s'au ales o parte din modele, s'au stericit după țesătoare și cusătoare dibace.

Importanța acestui lucru a fost simțită de oamenii noștri dela sate, inteligență și popor dovadă că s'au îmbiat foarte multe femei, maestre într'ale cusutului și țesutului, să lucre pentru album. Lucrul însă n'a fost ușor, precum se credea. Modelele trebuie potrivite după cum are să fie întocmit albumul și, având să fie date în vileag, trebuie esecutate cu o conștientșiositate din seamă afară. Într'adevăr, nu e lucru mic să stai din zori până seara ghemuită de-asupra răsboiului aruncând suveica, schimbând colorile, numărând firele și grijind de fiecare împunsătură, ca să fie întocmai la fel cu originalul și să implinească toate cerințele simetriei artistice. Tot așa și cusutul. Am văzut cusături (ciupaguri) atât de greu de esecutat, dar' tot atât de frumoase, încât chiar cea mai dibace cusătoare în o întreagă zi abia coasă 2 centimetri. Cu toate greutatele acestea un număr frumos de țărance au rămas la muncă. Femeile, al căror nume merită să fie păstrat, s'unt următoarele:

a) Cusătoare: *Maria Bota* din Sibiu, ca conducătoare, *Ana Cantor*, *Maria Gligor*, *Maria Jurca*, *Maria Vester*, *Paraschiva Vester*, toate din Seliște. *Maria Hânza* și *Maria Miclăuș* din Tilișca. *Ana Albu* și *Sora Crețu* din Rășinari, apoi *Ana Mărtin* și *Ana Stoican* din Pianul-superior lucrează de present acasă. *Anisia Oana n. Stef.* și *Ana Frățlă* din Ilimbav. Două cusătoare lucrează acasă în Marpod.

b) Țesătoare: *Maria Isdrailă*, *Elena Parțu* și încă o femeie din Slimnic, *Ana N. din Mohu*, *dra Dănilă* din Racovița, *Ana Bozna* și *Rachila Mălaiu* din Mohu, *Maria Oana* din Viștea-inf. lucrează de present acasă. Vre-o 4 țesătoare și 3 cusătoare au trebuit să părăsească atelierul, nefiind în stare a corespunde grelelor cerințe. Atât cusătoarele cât și țesătoarele primesc câte 2 coroane la zi. Și unele și altele lucrează din zori de zi și până la 8 ore seara aproape fără întrerupere.

O deosebită abnegațiune dovedește și dl *Comșa*. Fără de-a ține cont de multele ocupațiuni împreunate cu oficiul etc. folosește tot timpul liber alergând dela atelier la atelier, din prăvălie în prăvălie pentru materialul de lipsă, și nu e lucru ușor a supraveghia și conduce o astfel de lucrare, mai ales că cusătoarele și țesătoarele noastre au o deo-

sebită aplicare a da frâu liber fantasiei lor în esecutarea lucrărilor lor.

Nu-i destul, că albumurile originale vor reclama cheltuieli de peste 3000 cor., ci o sumă îndoită să recere pentru tipărirea lor. De aceea ar fi fost de datorința unei societăți culturale românești mai mari, ca să iee asupra-și afacerea aceasta, deși s'ntem convinși, că cu greu s'ar fi aflat persoane, cari cu atâta pricepere să jertfească timp și muncă.

În ce privește albumul artistic tipărit în colorii s'a luat de pildă cel edat de museul național-maghiar din Budapesta, tipărit la Tipografia universității de acolo la a. 1878. Din cele 40 de file ale acestui album 14 file cuprind muștre românești, cari de altfel se și cunosc numai decât dintre celelalte, distingându se prin frumuseța lor. Albumul nostru tipărit va cuprinde fiecare câte 25-30 cartoane (file) volante.

Vin să constat deja de acum, că albumul nostru tipărit în colorii, după prima foaie tipărită în atelierul firmei *Iosif Drotleff*, al cărui atelier poate concura cu cele mai bune din străinătate, va fi superior atât ca muștre cât și ca esecutiune celui edat de museul național maghiar din Budapesta.

Albumuri originale să vor face 4 pentru cusături și 4 pentru țesături. Albumul original are 45 centm lungime, 31 centm. lățime și e legat în marochin roșu decorat cu albastru și galbin având titlul următor: „Album de cusături, broderii și țesături române din ținuturile Ungariei întogmit de reuniunea de agricultură din comitatul Sibiului“ având 15 cartoane à 12 aperturi de câte 4 centm. de înalte, apoi 3 cartoane à 8 aperturi de câte 6 centm. de înalte, 4 cartoane à 4 aperturi fiecare de câte 15 centm înălțime, și 3 cartoane cu câte 2 aperturi de câte 31 centm. înălțime. Toate cusăturile și țesăturile au o lățime de câte 13 centm.

A fost timpul suprem să se pună la cale păstrarea splendidilor modele de cusături și țesături naționale. Nu numai că a început să se strice gustul pe alocurea; dar' avem întristătorul prilej de a le vedea chiar părăsite.

Astfel fiind cei ce au pornit lucrul acesta, în frunte cu vechiul nostru profesor *Comșa*, au săvirșit o adevărată muncă națională, care va ocupa o pagină de onoare în istoria culturală a poporului român.

Ana Florea, învățătoare.

Dela „Asociațiune“.

— Declarațiune. —

Ni se cere publicarea următoarei declarații:

Având în vedere, că iregularitățile constatate în serviciul de casă „Assoc.“ din anii din urmă, au devenit obiect de discuțiune publică în ziare, comitetul central ca să prevină neliniștirea opiniei publice prin o espunere esagerată și inexactă a faptului întemplat declară; că deși s'au constatat mai multe iregularități în administrația fostului casar al „Asociațiunii“, aceasta nu a suferit nici cea mai mică daună.

Din vedința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura popor rom.“ ținută în Sibiu la 5 Ianuarie 1903. *Dr. Beu*, notarul vedinței.

Cassa de ajutorare.

(Urmare.)

Membrii ordinari din grupa a doua.

Membrii ordinari din grupa a doua plătesc la săptămână taxa de membru de 11 bani, va să zică 5 coroane 72 bani la an. Pe jumătate de an se plătesc dară 2 coroane 86 bani.

Taxele nici aici nu se plătesc până la moarte, ci numai în restimp de 25 ani. Celce a plătit dela înscriere taxa regulat în decurs de 25 ani, ori-cât se trăiască, nu mai are să plătească nimica, și capătă toate la rând.

Să vedem acum, ce le asigură legea membrilor din grupa a doua:

1. Dacă devine neputincios de lucru, sau de a agonisi (de pildă îmbătrânește, se îmbolnăvește sau slăbește), dacă a fost zece ani membru regulat al cassei, capătă pe fiecare lună un ajutor de 5 coroane până la moarte.

Cel-ce a devenit neputincios nainte de zece ani de membru, și nu vrea, sau nu poate plăti taxa de membru până la anul al zecelea, nu pierde nici un ban. Cassa îi replătește toți bani plătiți până atunci.

2. Dacă membrul din grupa a doua ar muri, cassa plătește familiei lui o anumită sumă ca ajutor. Suma aceasta se schimbă după anii, câți a fost omul din pricină membrul cassei de ajutorare. Dacă membrul moare după cinci ani, familia lui capătă un ajutor de 100 coroane, dacă a fost membru 10 ani, capătă 125 coroane, dacă a fost 15 ani membrul cassei, capătă 135 coroane; ear' dacă n'a avut familie, cassa trimite 50 coroane pentru cheltuieli de înmormântare.

Dacă însă membrul din grupa a doua ar muri nainte de ce ar fi fost membru cinci ani, cassa replătește familiei toți banii plătiți de membru în viața lui.

3. Când membrul împlinește vârsta de 65 ani, capătă o sumă de 50 coroane. Aceasta nu înseamnă, că e plătit și nu mai are nici un drept. Nici vorbă! Căci dacă devine neputincios, primește tot așa ajutorul de 5 coroane la lună; de moare, cassa se îngrijește așa de familia lui, precum s'a pus în punctul doi. Cu un cuvânt, cel-ce a primit suma de 50 coroane, nu și-a pierdut nici un drept și capătă toate ajutoarele prescrise de lege. Suma aceasta e un fel de dar numai.

4. Dacă membrul s'a tocmnit la ceva lucru, de pildă la secerat, dar' s'a îmbolnăvit și în urma boalei nu poate lucra, și chiar în urma acestei nefericiri nu și poate susține familia, direcția îi poate da un ajutor estrordinar de 300 coroane.

5. Dacă peste membru dă ceva năpastă (de pildă cade din car, se surpă pământul cu el, sau altceva), cassa de ajutoare îl vindecă gratuit, n'are să plătească nici doctor, nici leacuri; apoi dacă în urma nefericirii nu poate lucra mai bine de o săptămână, capătă pe fiecare zi un ajutor de o coroană, și de nu s'ar vindeca nici în vreme de 60 de zile dela data nefericirii și n'ar mai pute lucra, primește un ajutor de zece coroane la lună; și de ar muri în urma nenorocirii, cassa trimite familiei mortului un ajutor de 400 cor. Dacă însă n'ar ave familie, cassa trimite ca cheltueli de înmormântare 100 coroane.

În grupa a doua a membrilor regulați se pot înscrie cei-ce au trecut de 14 ani, dar' n'au trecut vârsta de 35 ani. Legea deocamdată dă însă voie, ca excepțional să se poată înscrie până la sfârșitul anului 1905 și cei-ce au împlinit vârsta de 35 ani, însă nu sunt încă de 50 ani. Facem atenți și acum pe cei-ce îi privește să nu trăgăneze și să nu amîne treaba cu înscrierea, pentru-că vremea fuge, sboară, și se vor hotări atunci la înscriere, când însă va fi târziu.

Cei-ce au împlinit vârsta de 35 ani când s'au înscris de membri la cassă, primesc ajutor, ca și cei-ce nu sunt încă de 35 ani, dar' cu deosebirea că cei trecuți peste vârsta de 35 ani capătă pensie nu după zece, ci după cincisprezece ani de membri; familia lor, rămasă după ei, primește ajutorul, care nu poate fi mai mare de o sută coroane, nu după cinci, ci după zece ani, ear' darul de 50 coroane îl capătă nu când sunt de 65 ani, ci când sunt de 70 ani. Dacă membrul moare mai nainte de ce ar fi avut dreptul la ajutor, cassa replătește banii plătiți în viața de dînsul.

Membrii din grupa a doua încă au să știe, că au dreptul de a-și scoate mai multe libele de membru, odată chiar și zece și ea cine câte libele are, de atâtea ori își poate scoate ajutor. De pildă: dacă cineva și-a scos cinci libele și moare, familia lui primește un ajutor de 500 coroane și nu 100; cel-ce a plătit taxă după cinci libele, devenind neputincios, capătă 25 coroane ajutor la lună.

Mai e de știut, că fiecare membru are dreptul de a socoti mai mulți ani de membru

într'un an. De pildă: eu mă înscriu și de sînt sănătos ca mărul chiar, totuși mă tem, că peste zece ani nu biruesc așa ca acum lucrul; ca să am mai iute drept la ajutor, și de nu mai pot lucra, cassa să-mi vie într'ajutor: am să fac ce-mi prescrie legea cassei noastre de ajutorare. Mă duc la medicul comunal (dacă nu este, la cel cercual), mă las să mă viziteze (pentru-ce îi plătesc 2 coroane). După vizitare cer atestat despre sănătatea mea și merg cu el la primăria comunală. Îi spun, că am de gând să plătesc odată taxa după mai mulți ani. Antistia îți ia dorința la cunoștință și scrie direcției. Direcția apoi are să-ți scrie pe calea primăriei, cât ai să plătești, și îți trimite blancheta de plătit, care ai să o duci la postă, unde vei plăti și banii.

Dintr'aceste vedem, că deosebirea între membrii din grupa întâiu și a doua e mai numai atâta, că membrii din grupa a doua plătesc cam jumătate din taxa celor din grupa întâiu, prin urmare nici ajutorul — afară de casurile nenorocirilor — nu poate fi mai mare decât numai pe jumătate pe cât e al celor din grupa întâiu, ceea-ce e și lucru natural. Alt-cum aceste două grupe sînt de o formă, și legea le-a făcut mai mult numai pentru-că dacă cineva n'ar pute plăti 20 bani la săptămână, apoi să se îngrijească cel puțin cu 11 bani de soarta lui și a familiei.

(Va urma.)

Adunarea generală

a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“
— în Bungard.

Deși sătean, urmăresc cu deosebit interes lucrările indeplinite de așezămintele noastre, întemeiate pentru luminarea poporului nostru. Intre aceste așezăminte, să mi-se erte constatarea, reuniunea agricolă sibiiană, după a mea părere, umbliă pe căile cele mai potrivite. Ea face în moduli cel mai înțelept diagnosa neajunsurilor noastre, leacul aplicat, lucru firesc, fiind aplicat la timp și cu cunoștință de cauză, adică cu o zi mai curînd sau mai târziu, la bunățătirea dorită. E mare treabă pentru noi sătenii să fim oăutați la vetrele noastre și aci să fim descurcați în dăverile noastre și împreună cu oărmaoii nostri să oăutam căile și mijloacele pen-

Lordul*) John.

Se zvonise prin ziare,
Că 'n Irlanda e 'ntr'un sat
Un bărbat grozav de tare.
Lordul John prinzînd de veste
Cine e și de-unde este,
Pleacă repede călare
Să găsească pe bărbat.
Ca mulți lorzi de viță veche
Din întunecatul Nord,
Lordul John e 'ntr'o ureche:
Flueră pe drum și cântă.
Și e cel dintăiu la trântă,
Și-i voinic fără păreche
Și e cel mai tare lord.

A găsit la urmă satul,
Pe țeran el 'l-a găsit
Ocupat cu măturatul
Curtăii. Și cu vorbe scurte
Intră Lordul John în curte
Și descalcă de grabă
Făr' a zice 'bun venit'.

*) Grot englezesc:

Și-apoi gata de luptare:

'Tu ești Willy Spuker?' >Eu.<
'Spun că ești grozav de tare,
De 'ți-a mers cuvînt prin lume.
Eu din Londra vin anume,
Să ne punem la 'ncercare.
Trântă deci ou ține vreau!<

Willy Spuker să crucește,
Și 'n orbite ochii 'i ard.
Leneș tărînul și-'l proptește;
Scuipă 'n palme și se 'ntinde
Și pe Lord de brău îl prinde,
Sus odată-'l răsuțește
Și-'l asvirile peste gard!

'O să stau acum ou tine
Să mă lupt? Mai vrei ceva?
Spune, ce mai vrei ou mine?'<
Lordul John, privind ou jale
Și ținîndu-se de șale:
'Să-'mi asvirli, te rog, creștine,
Și cel cal, să pot pluca!<

G. Coșbuc.

Crăciunul Țiganului.

Iarnă mare, ger și vînt,
Alb în cer și pe pământ.
Oamenii la cărcimă 'n sat
Imprejur s'au strîns la sfat
Și de ger în pinteni bat.
Doamne, bine-am petrecut
Cu oărnați și cu vin bun
Asta iarnă de Crăciun!
Dimineața-am început,
Ziua întregă s'a trecut,
Ziua întregă, noaptea toată
N'a încetat la vin să scoată.
Când era la ziua 'n zori
Noi mâncasem de cinoi-ori,
Când era la prînzul mare
Ne făcea din nou mîncare,
Când era la toaca în seară
Noi eram la masă eară:
Na cumetre, ține fine,
Ia păharul tot de bine.
Ziua întregă s'a trecut
Cu mîncat și cu beut;

tru delăturarea relelor multe și de multe soluri, de cari sântem năpădiți.

E mare comitatul nostru, dar' pentru cârmăcii reuniunii agricole, cari ne au pe toți sub aripile lor, această estindere a comitatului dispare, căci și nu cunosc obstacole neînvingibile, pe ei în pornirile lor bune nu-i împedecă nici ploaie, nici ninsoare, nici criveț și nici depărtare. Astfel se esplică căldura și dragostea, ce poporul le-o nutrește, de aici rezultatele folositoare și dăinuitoare ale lucrărilor lor.

Aceste știute, nu pot să nu relevez obștei noastre lucrările săvârșite de conducătorii reuniunii agricole, Duminecă la 28 Decembrie a., în comuna mea *Bungard*, unde s'a ținut a 14-a adunare generală, în care comitetul samă și-a dat de ceea-ce a săvârșit în 1901.

Din acest privilegiu au sosit în mijlocul nostru presidentul reuniunii dl *Dem. Comșa* și secretarul ei dl *Victor Tordășianu*, însoțiți de domnii *Ieronim Preda* și *Ioan Silaghi*, funcționari consistoriali.

La adunare, spre lauda consătenilor mei fie zis, au participat tot ce bun se găsește în *Bungard*, încât de tot înăpătoarea sală a noarei noastre școale era ticsită.

După serviciul divin, la care au asistat și oaspeții nostri, anume la orele 11 p. m., presidentul *D. Comșa* prin un discurs roștit la înțelesul tuturor, deschide adunarea și dă cuvântul secretarului *V. Tordășianu*, care schițează lucrările săvârșite de comitet în 1901.

Din spusele dlui secretar am conțat, că comitetul în anul trecut s'a prezentat — neamintind de com. *Aciliu*, în care s'a ținut adunarea generală trecută — în 3 comune din 3 margini ale comitatului la întruniri agricole, anume în *Loman* din părțile *Sebeșului* săsesc, în *Sebeșul de jos* din părțile *Avrigului* și în *Tichindeal* din părțile *Nocrichului*; într'o comună: *Ilimbav* (cerc. *Nocrich*) la expoziția de vite; în comuna *Apoldul-român* (cerc. *Mercurii*) la plantare de pomi; în comuna *Săsciori* (cerc. *S-Sebeș*) la cursul de altoit pomi și în *Săliște*, din cercul cu același nume, la preparativele pentru întemeierea școalei economice practice.

Așadar' locuitorii din 7 comune au avut fericirea de-a primi reprezentanți de ai Reuniunii în mijlocul lor, la care mai adaugând numărul oaspeților dintr'alte comune, cari au ținut să asiste și ei la lucrările Reuniunii, afla-vom, că într'un singur an multe zeci de comune primesc sfaturi și învățături dela cârmăcii Reuniunii.

O vițea de rassa curată >Pinzgau< s'a dăruit membrului *Ioan Cloaje* din *Boița*; 2 oi rassa >Frislandeză< au primit membrii *Ioan* și *Jacob Bau* din *Apoldul-român*; 33 mli pădureți (meri, peri, pruni, gutui, cireși, caise) s'au împărțit în 37 comune; între membrii din 34 comune s'au împărțit semințe de trifoiu, luțernă, napi și de cânepă italiană; 4 membri au fost dăruși cu găini solu >Playmouth-Rocks<; 10 tovărășii agricole și 10 însoțiri de credit sătești sistem *Raiffeisen* din tot atâtea localități au fost ocrotite de Reuniune; 4 comune s'au folosit în mod gratuit de mașina de sămănat și de grapa de mușchi a Reuniunii, ear' lucrările comitetului în unire cu zelosul protopretor *P. Draghitis* pentru întemeierea școalei practice economice din *Săliște* — vor fi răsplătite de binecuvântarea contemporanilor și a urmașilor noștri.

M'ași estinde prea departe amintind numai în treacăt multele și feluritele lucrări săvârșite de Reuniune în 1901.

Raportul astfel schițat adunarea l'a luat la cunoștință, ear' în scopul censurării raționinilor pro 1901 a instituit o comisiune consistătoare din membrii *Toma Ciora*, episcop, *Ioan Modran*, învățator, și *Ieronim Preda*, funcț. consist., care după cenzurare prin referentul *Preda* raportează, că raționinile s'au găsit în deplină regulă și propune, ear' adunarea vrea săvârșă absolutul pro 1901 și primește și proiectul de budget pro 1903.

La locul devenit vacant prin moartea bunului și înțeleptului econom *George Dordea*, se aclamează membru în comitetul central dl *Toma Ciora*, proprietar în *Bungard*, care pe baza cunoștințelor și înțelepciunii sale se numără între primii frunțași ai comunei, fiind și de peste 20 ani episcop al bisericii.

După toate acestea presidentul Reuniunii dl *D. Comșa* ține o conferință instructivă despre cultura pământului după comasare. E de notat, că făcându-se la noi comasarea și primindu-se numai a. tr. tablele de pământ, discursul dlui *Comșa* a fost cât se poate de binevenit și urmărit cu atențiunea cuvenită. *Bungărzenii* noștri siliți vor fi acum de noatele împrejurări create de comasare de a o rupe cu trecutul și a se gândi la o cultură mai rentabilă a pământului. Nici că se poate închipui, că în toial discutiunii s'ar fi trecut cu vederea chestiunea capitală pentru *Bungard*: cultura crastaveșilor, acest articol de comerț atât de căutat în piața *Sibiului*. *Bungărzenii*, odinioară vestiți cărași, lipsiți de acest isvor de câștig prin venirea drumului de fer, s'au pus din răspuțeri pe cultura crastaveșilor, de oare, lucru natural, nu se pot debarasa. Drept ce li s'a recomandat să se pună pe cultura timpurie a crastaveșilor, pe când ei au preț și abandonarea concurenții ce și-o fac unii altora în târguri și mai presus de toate aflarea mijloacelor, cari aplicate, acest ram de economie săvârșă se bucură și ei de o rentabilitate mai mare.

Ne găsim pe la orele 4 d. a., va se zică bine pe înserat, când dl president mulțumind pentru buna primire și pațica conlucrare, declară adunarea generală de încheiată. Parochul nostru, veteranul *Teodor Nășca*, cu pleșă albă, dar' cu inimă tină, mulțumește oaspeților sosiți pentru onoarea dată *Bungardului* și asemănând pe reprezentanții Reuniunii agricole cu steaua, ce s'a arătat *Magilor* dela răsărit spre a-i conduce la Mântuitorul lumii — le dorește ca multă vreme să strălucească și să povățuiască pe muncitorul român pe căile cele bune și folositoare.

La bogata masă, întinsă în casele harnicului învățator *Ioan Modran*, — veselitu-ne-am după-cum se cuvine după o oboasă de aproape o jumătate zi.

Znop.

Dar' și cum ne-am mai bătut!
Părila mării neica chica
Și jurai că nu-i nimica.
Nașul se ruga de finul
Și cumătrul de vecinul,
Inșă toți tovărășie...
Se băteau în vâlmășie.
S'auzia numai sufiat,
Câte un puma mai îndesat,
Cum se bat la noi în sat.

Oamenii așa vorbesc
Și de acestea povestesc;
Ear' Țiganul ne ntrebat
Hai și el colo la sfat:
D'apoi eu ce-am petrecut
Cu mâncat și cu beut!
Dela rătăcul vecin
Adusese tetea vin,
Ear' din sat dela Bălțați
Adusese și cărnați
Și vre-o zece găște fripte
Și plăcinte și învățite,
Și-am mâncat și-am tot mâncat

Pân' și peste cap ne-am dat!
Și era și Haimarila
Și cu Dediu din Rugine,
Hamarila în diblă zice,
Dediu în cobză hangu-i ține.
Și se începe hora neico,
Și din horă pe chindie
Ș'apoi sârba și bătuta
Și apoi dă o'n ciocărlie
Și sucește o și învățeste-o
Și'mi-o adu și'mi-o bate
Cu'nvîrtite și strigate
De te scot din sănătate!
Ce mai chef și bucurie,
Ca la noi să nu mai fie!
'Și-am tot mers așa mereu
Pân' ni s'a făcut și rău;
Am mâncat și am tot beut
Pân' și rău ni s'a făcut;
Am mâncat săvârșă pomenesc
Câte zile-o să trăiesc!...

— Ați mâncat, un om vorbăște,
Ați mâncat voi și-ați beut
Dar' voi nu v'ați și bătut?

— Hei, Țiganul îi răspunde,
Noi bătut?!... Așa! De unde!
Vezi la noi atâta-i slut
Ca noi, vezi, nu ne-am bătut
Și ce gust am mai fi avut!
Ne băteam pân' ne-ar fi 'nohis
Dară vezi că a fost... în vis.

FELURIME.

Câștigul Domnitorilor. Căpeteniile statelor primesc o plată anuală sau listă civilă, a cărei sumă de multe ori nu este potrivită cu întinderea statului, peste care guvernează.

S'a făcut socoteala, că împăratul Rusiei primește pe fiecare minut 405 franci, împăratul Austriei 176 fr., regele Italiei 108 fr., împăratul Germaniei 83 fr., regele Angliei 76 fr., regele Spaniei 72 fr., regele Suediei 48 fr., regele Bavariei 40 fr., regele Saxoniei 24 fr., regele Belgiei 24 fr., al Danemarcei 18 fr., al Württembergului 16 fr., preș. republ. franceze 9 fr., regale României 8 fr., al Greciei 8 fr., al Sârbiei 8 fr., președintele Statelor Unite 2 franci.

PARTEA ECONOMICĂ

Tovărășii ocazionale.

Pentru primăvara apropiată, se prevede a fi lipsă de bucate și îndeosebi lipsă de cucuruz.

Această lipsă s'ar putea para sau cel puțin micșora prin alcătuirea de *tovărășii ocazionale*. Scopul acestor *tovărășii* ar fi ca la timp potrivit și folosind conjuncturile favorabile ale pieței de bucate — să se cumpere bucate în mare și apoi să se împartă între micșii agricultori cu prețuri cinștite, parând prin aceasta esecesele speculației necinștite și susținând prin concurența cinștită *realitatea* prețurilor.

Foloasele acestor fel de *tovărășii* — o spunem cu deosebită satisfacție — au fost înțelese de mulți bărbați cu trageri de inimă și din multe părți ni s'au cerut lămuriri asupra *tovărășiiilor* ocazionale. În special mulți sînt nedumeriți asupra *caracterului* acestor *tovărășii* și prin urmare asupra faptului, dacă acele *trebuesc înregistrate* sau nu.

Oa să răspundem acestor întrebări și nedumeriri, vom schița după cei mai buni tălcutori ai legii comerciale ungare următoarele date despre *tovărășiiile ocazionale*:

Legea comercială ungară (art. de lege XXXVII. din 1875) fixează patru feluri de societăți comerciale și anume: societăți colective (deschise), societăți comandite, societăți pe acții și însoțiri.

Tovărășiiile ocazionale *nu sînt* cuprinse în nici una din aceste patru clase. Dat fiind însă, că *tovărășii* ocazionale sînt foarte dese în viața practică, nici legea comercială ungară nu s'a putut subtrage dela îndatorirea de a lua dispoziții referitoare și la acest soi de *intovărășiri*.

Aceste dispoziții sînt cuprinse în §-ul 62 a. l. a. care glăsuiește astfel:

»*Tovărășiiile* (societățile) întemiate pe câștig sau pierdere comună, avînd de scop *purtarea uneia sau a mai multor afaceri comerciale speciale* (*tovărășiiile ocazionale*) *nu sînt supuse* dispozițiilor legii de față asupra societăților comerciale.

»La *tovărășiiile* aceste, *întru cât prin contract nu s'a stipulat altfel*, toți *tovărășii* sînt obligați a contribui la întreprinderea comună în proporție egală, ear' câștigul sau paguba, *lipsind alte învoiri*, sa împarte după capete.

»Din afaceri, pe care le încheie un *tovărăș* cu a treia persoană, cel dintăiu este singur îndreptățit și obligat față de a treia persoană. Dacă însă *tovărășul* a pătît în numele și la însărcinarea celorlalți *tovărășii* sau dacă afacerea au încheiat-o toți *tovărășii* împreună sau prin un înputernicit comun atunci fiecare *tovărăș* este solidar îndreptățit și obligat față de a treia persoană.

»După terminarea afacerii comune *tovărășul*, care a purtat afacerea este dator să deie celorlalți *soco-teală*. Acelaș este obligat a efectui și lichidarea.

Din textul acestui paragraf rezultă următoarele:

Tovărășii ocazionale se numesc și sînt acele însoțiri, cari se înființează pe câștig sau pierdere comună, pentru purtarea unei sau mai multor afaceri comerciale. Momentele principale ale acestor fel de însoțiri sînt următoarele:

a) comunitatea câștigului sau a pierderii, fără de care nici *tovărășii* private nu pot exista.

b) ca scopul *tovărășiei* să fie purtarea de *afaceri comerciale* prin ceea-ce *tovărășia* se privește ca *societate comercială*. E absolut indiferent dacă *tovărășia* se ocupă cu afaceri comerciale din natura lor (obiective) sau cu astfel de afaceri, cari numai prin modul lor de purtare sînt afaceri comerciale (subiective)

Dacă afacerile *tovărășiei* sînt afaceri comerciale *subiective*, numai atunci se privește *tovărășia* ca *societate comercială* când între *tovărășii* este și un *neguștor*. Din contră când afacerile *tovărășiei* sînt obiective (când acele prin natura lor sînt afaceri comerciale fără considerare dacă se poartă *profesional* și de un comerciant) *tovărășia*, chiar și când ar fi alcătuită numai din *tovărășii necomercianți*, se privește ca *societate comercială*.

(Referitor la afirmația aceasta din urmă notăm exemplul următor: Mai mulți agricultori se întovărășesc să cumpere bucate cu scopul să le vîndă mai departe. Afacerea e comercială din natura ei — prin urmare și *tovărășia* e *societate comercială* și dacă toți *tovărășii* sînt agricultori și nici unul nu e comerciant).

c) Al treilea moment principal al *tovărășiiilor* ocazionale este, ca acele să fie de ocazie, să fie alcătuite pentru un scop apropiat și vedit. Tocmai prin aceasta se deosebesc de societățile comerciale regulate, cari operează profesional și în totdeauna — pe când *tovărășiiile* ocazionale își propun lucrarea pe un sezon, la o singură ocazie bine venită. Scopul lor e tranșarea unei singure afaceri sau a mai multor afaceri, ce stau în strînsă legătură, cari *la început sînt bine hotărîte*.

Îndată ce agendele, afacerile contemplate nu sînt *dela început bine hotărîte* — *tovărășia* nu mai este de ocazie, ci este *societate comercială propriu zisă*.

»). De afaceri comerciale se consideră:

1. Cumpărarea sau procurarea de mărfuri sau alte obiecte *mobile* cu scopul de a le vinde earși sau în natură sau semifabricate sau fabricate. 2) angajarea de a lîfara obiectele amintite în p. l., pe care cel-ce se angajează le procură spre scopul acesta. 3) Cumpărarea sau procurarea în alt mod de efecte de stat, acții ori alte obiecte comerciale, menite pentru comerțu chiar și atunci când procurarea nu se întemplă cu scop de a se vinde mai departe. 4) primirea de asigurări. 5) angajarea de a transporta călători sau bunuri pe mare și împrumutarea de bani pe lîngă amanetarea corăbiei.

De afaceri comerciale se consideră apoi și următoarele afaceri — dacă se poartă în mod *profesional*:

Angajarea de a prelucra pt. alții lucruri *mobile* — dacă această prelucrare trece peste sferă industriei mici, apoi afacerile, de bancher, zarafie, comisioane, expedițiune, cărăușie, magazine publice, editură, mijlocirea de afaceri comerciale etc.

Relațiile de drept în cadrul unei *tovărășii* ocazionale diferă foarte mult de acele ale societăților comerciale propriu zise, căci pe când soc. com. sînt *persoane juridice* (sau persoană morală, cum se numesc în România), pe atunci *tovărășiiile ocazionale* nu formează persoană juridică, care să figureze în circulația bunurilor independente de persoanele cari o alcătuiesc, ca o unitate juridică sub propriu nume sau firmă. De aici urmează, că *tovărășiiile ocazionale nu trebuie să fie înregistrate la tribunal* — de oare-ce la aceste nu firma, nu *tovărășia* ca atare, ci *tovărășii* înșiși sînt îndreptățiți și obligați imediat și direct.

Organizația internă a *tovărășiiilor* ocazionale să poate fixa după plac în contractul de *tovărășie*. Contractul acesta nu e legat absolut de nici o formalitate, ba nu se cere nici atât, ca acela să fie în scris; poate să fie contractul și numai verbal.

Îndeosebi contractul are să cuprindă dispoziții referitoare la relația participării (d. e. o parte cât să fie de mare; unul sau altul dintre *tovărășii* câte părți sau cum să fie plătite cotele etc.) la modul de conducere (prin designarea unui pres. controlor, casar, notar etc.), și împărțirea profitului sau a pierderii. Întru-cât contractul n'ar dispune despre aceste participarea *tovărășiiilor* se înțelege egală în drepturi și datorințe și celelalte afaceri s'ar rezolva conform usanțelor comerciale sau conform dreptului civil.

Raporturile *tovărășiei* față de-a treia persoană (față cu cei ce nu sînt în *tovărășie*, cu publicul mare) și dispozițiile referitoare la încetarea *tovărășiei* sînt lămurit espuse în alineatele ultime ale textului din §. 62 al legii com. reprodus de noi mai sus.

Cu aceste credem că am dat toate lămuririle necesare referitoare la *tovărășiiile* ocazionale. Din toate cele de până aci rezultă, că *tovărășiiile*, pe care voim să le alcătuim pe câte un an sau doi pentru procurarea și apoi vinderea de bucate se privesc ca *societăți comerciale*, dar' nu sînt supuse dispozițiilor legii com. referitoare la societățile comerciale propriu zise și apoi *tovărășiiile* ocazionale *nu trebuiesc înregistrate* la tribunal.

Vasile C. Osvad.

Curățirea seminței de trifoiu.

Mai înainte de asta cu câțiva ani, nu prea întrebau nici neguștorii, nici cumpărătorii, dacă sēmēnta de trifoiu e bine curățită de *aurelie*, ci o cumpărau fără multă controlă, numai să fi fost cât mai frumoasă la vedere. Astăzi însă sînt mai cu băgare de seamă atât neguștorii, cât și cumpărătorii, pentru-că s'au cam păcălit, atât unii, cât și alții.

»Aurelia« este un fel de parazit, care crește prin trifoiu și pe unde se încuibază odată într'o măsură mai mare, pe acolo îl face de pierdere cu desvîrșire în timpul cel mai scurt. De aceea economii de rînd mai numesc parazitul și »rîia trifoiului«. Sēmēnta »aurelei« are multă asemănare cu a trifoiului, din care cauză nici nu o poate cunoaște fiecare.

Fiindcă parazitul susnumit a făcut în timpul din urmă multă stricăciune cultivatorilor de trifoiu, în cele din urmă s'a văzut silit chiar și guvernul, ca să controleze mai de aproape sămânțele de trifoiu puse în vânzare. Astfel prin art. de lege XII. de 1894 §. 51 și XLVI. din 1895 se urmăresc și pedepsesc aspru acei neguțatori și economi, cari pun în vânzare sămânță necurățită bine de »aurelie«. De aceea în înțelesul legilor de mai sus, sămânța pusă în vânzare trebuie să fie examinată de o stațiune de controlă de ale statului, după care controlare prin gura sacului se trage o sfoară, ear' capătul aceleia se plumbează.

Măsura aceasta luată din partea statului e de mare însemnătate pentru cultivatorii de trifoiu, cari până acum trebuiau să cumpere tot felul de sămânță necontrolată, ba une-ori chiar și amestecată și cu nemişc mai fin, bine ales și cernut.

Neguțatorii de sămânțe sânt astăzi foarte băgători de seamă la sămânță ce o cumpără, de o parte ca să nu poată fi urmăriti și pedepsiți din partea statului, de altă parte pentru-ca să nu-și compromită nici firmele lor, pentru-ca economii, cari cumpără odată asemenea sămânță, pe viitor de sigur, că se vor răi de a cumpăra dela același neguțator. De aceea astăzi și neguțatorii mai vestiți fac o adevărată goană, ca să poată cumpăra și ei sămânță naturală cât se poate mai curată de gozuri.

Mai înainte atât neguțatorii de pe la noi, cât și cei din străinătate cumpărau sămânța de trifoiu de pe la cultivatori, așa brută sau naturală. După aceea se apucau și ei o alegeau ei cu ajutorul unor anumite triure, după-cum le plăcea. Astăzi însă și față de sămânța brută cultivatorul trebuie să stea bun, că de pildă într'un chilogram nu sânt mai multe ca 10 grăunțe de »aurelie«.

În urma măsurilor luate în timpul din urmă atât din partea guvernului, cât și din partea neguțatorilor de sămânțe, apoi în urma diferitelor triere eflete în timpul din urmă pentru curățirea sămânțelor de trifoiu, se poate zice că astăzi nu mai poate apărea pe piața sămânță, care să nu fie pe deplin curățită de gozuri. Dacă totuși mai sânt economi, cari seamăna asemenea sămânță necurățită, apoi aceia sânt chiar ei inșiși de vină, fiindcă o cumpără astfel mai cu seamă de pe la unii cultivatori, cari n'au mijloacele de lipsă pentru a o pute alege cum se cade.

Urmarea necontrolării sămânțelor de trifoiu începe a-și aduce fructele sale stricăcioase, de oare-ce s'a constatat acum pe mai multe locuri câmpuri întregi molipsite cu aurelia, așa că economii, cari sânt mai rău atinși de această nenorocire, strigă în gura mare oficiilor de controlă comitatense, ca să aplice fără amânare dispozițiunile art. de lege XII. din 1894 §. 51, prin care »fiecare proprietar este obligat, ca după ivirea »aureliei« în trifoiștile sale, să ia măsurile de lipsă pentru stăpînirea ei grabnică pe întreg teritoriul proprietății sale«.

— Mai deunăzi m'am întâlnit cu un prieten din comitatul Sibiului, care asemenea mi-se plânse, că »aurelia« îi nimicește trifoiștile. — »Să fi fost al

naibii ăla, care a născocit mai întâiu și sămânatul trifoiului, că mi-am umplut o grădină de mare preț și plină de pomi tineri cu »rie«. — »Să nu fi cumpărat sămânță necontrolată de pe la necunoscuți, oi din bolte, de cea plumbită«, i-am răspuns eu, dându-i cu prilejul acela apoi și câteva povești cu privire la stăpînirea aceleia, apoi mai apostrofându-l în glumă cu proverbul: »Scumpul perde, leneșul aleargă«.

În adevăr, că economii, cari seamănă astfel de sămânțe își fac daună în două privințe: deoparte adună nutreț puțin, de altă parte își molipsesc întreaga lor cultură cu acel parazit, care după-ce se încuibază odată pe loc, anevoie să mai poate stîrpi.

Curățirea aureliei și a altor gozuri din sămânța de trifoiu se face în mai multe feluri. Economii mai de rînd aleg sămânța numai în niște ciururi simple de mână, proprietarii mai mari o aleg în triurele lui Thalmayer, cari au o țesătură de 22 fire de sîrmă pe centimetrul cubic și se poate curăți câte un hectolitru pe oară, ear' neguțatorii mai mari de sămânțe mai aleg sămânța de trifoiu și cu ajutorul unor anumite mașini mai perfecționate.

Sînt unii neguțatorii mai mari de sămânțe, cari cumpără sămânța de trifoiu numai așa brută de pe la economi și apoi o trimit la anumite institute de curățit, cari apoi pe lângă o anumită taxă li-o examinează și curăță, dându-le totodată și certificatul de lipsă pentru a o pute vinde în neguțatorie.

Cu cât o sămânță de trifoiu e mai bine dezvoltată și mai mare în grăunț, cu atât se poate alege mai ușor și mai bine, și din contră: cu cât aceea e mai măruntă, cu atât cade mai multă ca goz sub ciur, întocmai ca și la grăunțele de boabe. De aceea cumpărătorii sânt cu mare băgare de seamă la aceasta împrejurare.

Încercările mai noue făcute cu privire la curățirea sămânțelor de trifoiu au dat următoarele rezultate: 1) 692 chilograme sămânță naturală de prima calitate, au dat 676 ch'gr. sămânță aleasă sau 97.68%, 2) 200 ch'gr. au dat 187 ch'gr. sau 91.60%, 3) 71 ch'gr. au dat 65 ch'gr. sau 91.54%, 4) 364 ch'gr. au dat 318 ch'gr. sau 85.98%. Din cifrele acestea se poate vedea, că cu cât sămânța e mai bună, cu atât cade mai puțină sub ciur și cu atîta apoi și procentele de pierdere sânt mai mici.

Curățirea sămânțelor de trifoiu se impune în timpul de astăzi cu atîta mai vîrtos, cu cât de-odată cu importul sămânței de trifoiu american s'a împămîntenit, ca și filoxera din vii, »aurelia americană« (ouscuta racemosa), al cărei grăunț e mai mare ca al celei dela noi și prin urmare e cu mult mai greu de ales.

Economii noștri, cari se ocupă cu cultura trifoiului, vor lucra deci tare înțelepțește, dacă vor fi cât se poate de băgători de seamă la sămânța de trifoiu, pe care voiesc să o samene, de oare-ce după cum s'a putut vedea din cele espuse și aci se adevărește proverbul bine cunoscut: »Ce sameni, aceea și sare«.

Ioan Georgescu.

SFATURI.

Leac contra reumatismului. Dl V. N. din Letca suferea de reumatism și ajunsese să umble în cărji. După-ce nu i-au folosit nimic medicinile încercate, a urmat sfatul unei babe, cari i-au recomandat să-și infășure picioarele suferinde cu straiu de broască, așa rece și ud, cum îl scoți din baltă. Seara înainte de culcare și-le infășura și așa durmia toată noaptea. Făcînd lucrul acesta de vre-o 4—5 ori s'a vindecat.

Pentru a usca cismele ude fără a-și pierde forma, le umplem cu ovės uscat și le punem la o parte. Să îngrijim numai, ca ovėsul să nu umple numai turcii (carimbii) cismei, ci și partea de jos pe deplin. După 1—2 zile cismele vor fi uscate fără a-și fi pierdut forma. Ovėsul are proprietatea de a suge toată umezeala și prin aceasta să umfle împedcînd ca pielea să se strîngă. Ovėsul acesta îl putem folosi de repetite ori, dacă după întrebuintare îl uscăm într'un saculeț de pânză și îl păstrăm apoi la un loc uscat.

Cum se vindecă de degerătură. Cine nu cunoaște durerea, când te lovește degerătura la mîni, picioare, ori la urechi? Ca să te tămăduiești este bine a încălzi partea lovită de degerătură în toată ziua cam un sfert de ora în zamă de oetină de brad. Zama o faci, dacă ferbi cam timp de un ora oetină de brad în apă. Zama se poate folosi mai multe zile. Ea vindecă bine și fără cheltuială.

Știri economice, com. industr. jurid.

Prima cale ferată electrică mai lungă din Ungaria va fi cea dintre Arad și Viile-Aradului, în lungime de 63 km. Ea trece prin 18 comune, cărora le va da și putere și luminat electric.

Expoziție internațională în Atena. La 25 Martie 1903 se va deschide la Atena o mare expoziție internațională de produse agricole și industriale, la care vor espune, afară de producătorii greci și foarte mulți producători străini și în special din țările balcanice.

Comisar al expoziției pentru România a fost numit dl D. C. Butculescu, mare pricepător în organizarea de expoziții.

Emigrarea la America. După-cum se comunică din New-York, în pătrarul al treilea al anului abia trecut a intrat în Statele Unite din America-de-nord 154.559 străini, dintre cari 145.101 din Europa. Din Austro-Ungaria singură au fost 30,478 (19.234 bărbați și 11.244 femei).

Comerțul estern al Bulgariei a fost din 1 Ian. — 31 Oct. 1902 la import de 15 mil. 900.000 tone (1 tonă = 1000 klg.), la export de 56½ tone. Din Austro-Ungaria s'au importat 4 mil. 300.000 tone, ear' exportul în monarchia noastră a fost de 1 mil. 650.000.

CRONICĂ.

Crăciunul în Sibiu. La sărbătoarea Nașterii Domnului au pontificat în biserică din suburbiul Iosefin Inalt Prea Sfinția Sa, metropolitul Ioan, asistat de mulți preoți din centru. După terminarea serviciului divin, Inaltul arhiepiscop a ținut, ca totdeauna, un cuvânt plin de sfaturi înțelepte pentru creștini.

Di Ioan Costin, fost redactor la „Foaia Poporului”, pe urmă funcționar de ferme în România, a fost numit din partea generatului Consistor Arhiepiscopar din Blaj, paroh în Cristur, protopopiatul Dărghei.

Contribuire la „Fondul George Barițiu”. Întru amintirea regretatului lor frate respect. cumnat Constantin Popp sen, profesor în Sibiu, dl Teodor Spuderea și soția Sofia născ. Popp din Brașov au depus la „Fondul G. Barițiu” suma de 1 cor.

Medic ceroual. La Cacova, lângă Oravița, a fost ales medic ceroual dl Dr. Octavian Cotoșiu, din Sătmăr.

Alegere de preot în Țintari. „G. Trans.” scrie: În ziua de 22 Decembrie st. v. s'a făcut alegerea de preot în comuna Țintari. Erau trei candidați: Aron Meșianu, inv. în Zărnești, David Pop, inv. și diacon în Tilișca. Alegerea a condus-o părintele Dr. V. Seftu, comisar protopopesc. Din cele 328 voturi exprimate dl Meșianu a întrunit 210 voturi, d-nul Pop 118 voturi. În urma acestui rezultat s'a declarat ales d-nul Aron Meșianu.

Numire în justiție. Măiestratea Sa a numit pe judecătorul dela tabla r. (Curtea de apel) din Timișoara, Toma Dogariu judecător supra numărării la Curia r. (Curtea de Cassație).

Desteptarea Șvabilor. Ziarul „Landbote” din Timișoara publică scrisoarea unui țeran șvab din Temeș-Gyarmata, din care dăm următoarele: „În timpul din urmă se manifestă tendința din partea inspectorului școlar, de a îndemna oamenii să-și părăsească școala confesională și de a înființa în locul ei școala de stat. Și la noi s'au făcut asemenea încercări, dar convocându-se adunare populară, s'a enunțat cu unanimitate, că nu ne trebuie școala de stat. În acea adunare s'a zis: „Noi ne-am cumințit din pășunile comunelor vecine, oari azi regretăm din suflet, că și-au dăruit școalele”. Amintii fericiți ai poporului — zice mai departe corespondentul din „Landbote” — au plecat ca ploști din comuna noastră și credem, că nu vor mai avea îndrăzneală a se întoarce așa curând.

Alegere sângeroasă. În comuna Nagy-Kér era să se facă în 27 Dec. n. alegerea de primar. Două partide puternice se luptau pentru candidatul lor. Erau 2 candidați: Adam Lanciu și George Gavrila. Pe când era să se înceapă votarea, cortelul de frunte al lui Lanciu, Nicolae Barcian, cu o ploacă de rachiu în mână s'a dus la partidul contrar și imbiindu-i cu rachiu, a prins de braț 2 oameni și a voit să-i ducă în partidul lui Lanciu. Atunci oamenii lui Gavrila l-au bătut strânic. Văzând partizanii lui aceasta, au atacat partidul lui Gavrila și bătaia a devenit generală. Barcian într'aceea murise în bătaie și moartea lui a mârșit și mai mult furia amicilor săi. Bătaia a decurs cu furie așa de mare, că s'au ales foarte mulți oameni răniți grave. În fine au venit gen-

darmii și au restabilit ordinea. Deja 10 bătăuși au fost arestați. Alegerea s'a aminat.

Crăciun vesel în Brad. Românii din Brad au Crăciun vesel. Zilele acestea s'a terminat pertractarea lăsemântului fericițului Teodor Pop din Baia-de-Criș și gimnaziul nostru de acolo a intrat ca erede testamentar în proprietatea celei mai mari părți din averea rămasă după Teodor Pop. Administrația gimnaziului a luat în zilele acestea în primire suma de bani rămasă gimnaziului.

Ioan Orth trăește. Se telegrafiază din Geneva, că arhiducele Leopold Ferdinand, fiind intervievat de corespondentul ziarului „Zeit”, a declarat, că arhiducele Ioan Orth, cel ce se lăpădase de toate drepturile de arhiduce, ca să se facă simplu cetățean, e încă în viață dimpreună cu soția lui. Arhiducele Petru l-ar fi văzut pe bordul yachtului arhiducelui Ludovic Salvator, fratele lui, în anul trecut la Cannes. Se zice că Ioan Orth ar trăi cu fratele său Ludovic Salvator în insulele Baleare (Spania) și ar scoate regulat dobânzile celor patru milioane de floreni, pe cari le-a depus la o bancă din Zürich înainte de a pleca la America pe corabia Santa-Margareta.

Un locotenent viteaz și un „măgar bătrân”. E o istorie adevărată, întâmplată nu de mult la Viena. Un locotenent și un domn bătrân steteau în tramcarul electric. La o mișcare mai tare a tramcarului, bătrânul își perde echilibrul și-l calcă pe locotenent pe picior. „Pardon”, zice bătrânul. „Ești un măgar bătrân”, îi răspunde locotenentul. Și acum se întâmplă ceva deosebit: bătrânul îi rotește o palmă, încât cel călcat a văzut tot stele, dar nu de aur. Dă să-și scoată sabia, atunci sar ceilalți călători și-l opresc. Ajungând lucrul la poliție, bătrânul arată, că e general în pensie. Locotenentul s'a rugat de iertare și a plecat plouat. După-cum aflăm, el s'a împușcat de rușine.

Fapta unei nebune. În Lorenzdorf (Bănat) o nebună a săvârșit o faptă îngrozitoare. Fiind-că nu făcea nimic în ziua de rău, ea umbla liberă pe stradă. Nu de mult înduplecând doi copii să vină la ea în casă. Când observă mama unuia dintre ei, că băiatul, deși seara, nu-l mai vine acasă, pleacă după el și auzi, că e la nebuna. Când intră în casa acestuia, îi îngheță sângele în vine. Amândoi băieții zăceau cu pântecul sparte pe o masă, ear' nebuna, cu o oală plină de sânge în mână, spoia păreții cu sânge. La strigătul nenorocitei mame aleargă vecinii într'acolo. Nebuna le spuse, că ere poruncă dela D-zeu, să unșă păreții cu sânge de copii nevinovați. Ea a fost dusă în casa nebunilor.

Trei copii înecați. Se scrie din Oradea: Țeranul Ioan Negruț din comuna Borzik se ducea zilele trecute cu căruța la Kepestanya. În căruța era el cu nevasta și trei copii. Pe drum se spăriară oai și luându-și vânt se reziră de-adreptul spre pârăul Gyepes. Pârăul era umflat de topirea zăpezii. Negruț și-a putut scăpa nevasta și pe sine, dar' cei trei copii s'au înecat în apă.

Mâncători de oameni. Din Noua Guineea (Australia) se vestește, că doi comercianți de aur europeni au fost prinși de indigeni, torturați cumplit și la urmă mâncați.

Din serile de Crăciun ale reginei României. O foaie germană publică un prea frumos articol al Carmen Sylvei, regina poeziei a României, în care povestește într'o formă mișcătoare serile de Crăciun din trecutul vieții sale de principesă și de regină a României.

„La cel dintâiu Crăciun — spunea Carmen Sylva — Prințul Carol a plâns gândindu-se la mama sa depărtată și la scumpul ei mort. Carmen Sylva a aprins luminările unui mic pom de Crăciun, punând sub el un leagăn mic. Al doilea Crăciun ne-a fost amărit de crize ministeriale, însă ne-am mângâiat în urmă. Voiam atunci să plecăm. La al patrulea Crăciun am revăzut patria cu copila mea adorată și de toți iubită. A urmat apoi un Crăciun trist fără pom. Am scris unei poezii în vremea că bărbatul meu lucra. Eram mahnită de terribila siguranță, că n'o să mai am alți copii. Am revăzut în urmă pomul de Crăciun din patrie. La reîntorcerea mea în România am luat parte emoționată la Crăciunul nepoților mei. Acum când sunt în vîrstă aproape de 60 de ani, liniștea și pacea au intrat în sufletul meu. Mă gândesc numai la alții; aceasta e bucuria mea.”

Carmen Sylva descrie apoi frumoasa și simpatica personalitate a Regelui Carol.

Carmen Sylva sfârșește cu un avânt poetic zicând:

„Aștept cu speranță și mulțumire ultimul meu Crăciun. Nu înțeleg cum se poate găsi, că viața e prea scurtă.”

Influența, boala, cere de mulți ani apare pe la noi, bântuie în orașul Fiume, unde s'au îmbolnăvit peste o mie de oameni. Din norocire până acum nu se arată cu urmări rele.

Honvezi contra „Imnului popular”. Din Novisad se anunță, că ofițerii de acolo, precum și cei din Petruvarodin și Kamenitz au aranjat o petrecere colegială în seara anului nou într'un hotel, la care au participat și familiile ofițerilor. După concert, generalul Wawra, comandantul garnizoanei din Petruvarodin a ținut un toast pentru Măiestratea Sa. După toast muzica regimentului de infanterie 70 a cântat „Gott erhalte”. Atunci câțiva ofițeri ai batalionului de honvezi din Neoplanta au început să vorbească în ciudă cu glas înalt și au întors spatele generalului și muzicii, vrînd astfel să demonstreze contra imnului casei imperiale și regale.

Grijiți de copii. În casa medicului Dr. Gross din Kétyl erau într'o seară mai mulți oaspeți, între cari și 4 copii. Aceștia le-au pus de mîncare într'o odală separată. Servitoarea a fost așa de cuminte, că a pus pe masa lor o lampă aprinsă și i-a lăsat singuri. Când își petreceau cei mari mei bine, aud strigăte din odala copiilor. Alergând acolo, află cei patru copii în flacări. Unul trăsesse de nănzătura de pe masă, lampa se răsturnă și petroleul aprins îi învăli în flacări. Cele două mame voirdă să-și scape copiii, dar' și hainele de pe ele se aprinseseră. Cu mare greu înăbușiră flăcările. Dar' copii au murit în cursul nopții, ceilalți sînt răniți rău.

Iubirea de soț. Despre regele Italiei, Victor Em. III., se povestește o istorie frumoasă de când cu nașterea fetiței lui a doua. El era pe o corabie, când i-se vesti, că nevasta lui are să nască în curînd și are mari suferințe. Indată îndreptă corabia înspre țerm. Valurile mării erau însă așa de mari, încât nu se putu aproia de țermuri. Fără să se socotească mult, sări în apă și înoia la uscat. Dacă n'ar fi făcut așa, n'ar fi putut ajunge la timp lângă patul suferințelor nevastei sale.

Pactul, adică invocata între Austria și Ungaria, s'a încheiat tocmai în presara de Anul Nou cel nemțesc. De mulți ani s'au tot sfătuit cele două guverne, până abia le-a succedat în sfârșit, ca ele să se înțeleagă. Guvernele vor mai ave acum o lupă grea în parlamente, unde opozițiile nu le vor prea ușura încheierea definitivă a pactului.

„Fatal”. In comisiunea financiară a dietei s'a pertractat budgetul școlilor. Deputatul opozițional Barabas s'a plâns contra limbii germane. Ministrul Wlassics i a răspuns, că limba germană trebuie să se învețe. In răspunsul lui a amintit și de experiențele făcute, când a vizitat gimnaziile românești și săsești din Ardeal. El a zis între altele, că e fatal, că tinerimea, după ce iasă din școli, în multe orașe nu mai aude vorbindu-se ungurește, de aceea uită limba maghiară.

Dar' la sate, unde nici nu mai vede Maghiar?

Mare nenorocire s'a întâmplat în comuna Farkasd. Mai mulți băieți de școală se jucau pe ghiță. Părinții i-au lăsat în pace, căci pe riul Vág se formase o gheață așa de tare, încât și cete mari de oameni treceau riul pe gheață. Într'un loc însă niște muncitori tăiaseră gheața, dar' în locul ei imediat se formase gheață proaspătă. Și chiar acest loc l-au ales copiii. Cam 10—15 băieți erau pe gheață, când deodată aceasta s'a rupt și 9 copii au căzut în apă și s'au înecat. Ceilalți cuprinși de groază au fugit în sat și au spus cazul părinților, cari au alergat nebuni de desperare la locul nefericirii, dar' n'au putut mântui pe nici unul dintre copiii căzuți în apă. Toți se înecaseră. După o muncă mare și obositoare au aflat sub gheață cadavrele alor 6 copii; pe ceilalți trei nu i-au mai găsit nici vii, nici morți.

Săracii din Constantinopol. Populațiunea săracă din Constantinopol nu duce așa mare lipsă de hrană, cum se întâmplă în celelalte orașe mari din Europa. În Constantinopol sunt numeroase ospătării pentru săraci; aproape fiecare moschee are o asemenea ospătărie, unde mănâncă în toate zilele, fără plată, aproape 25000 de oameni, cari primesc porția lor de pilaf, (carne de berbec cu urez) — și pâine. Se știe, că Turcii s'unt renumiți prin faptele lor milostive. Sgarcentia, care este rădăcina tuturor viciilor, n'a putut să găsească teren de creștere în inima Turcului. Milostenia pentru el este lege. — »In ziua judecării» a zis prorocul lor Mohamed »o să atîrnăm de gâtul șgărciților toate lucrurile, pe cari ei le-au refuzat cerșitorilor.» Numărul săraicilor la Constantinopol este foarte mare, cari fac regulat ocolul unor anumite familii. Ei se duc prin casele oamenilor și mănâncă la o masă cu servitoarele și sclavele. Un Turc, care gonește dela poartă pe un sărac, el însuși e un sărac. În acest caz, el refuză, nu ca Europeanul, ci cu cuvintele: »Alah versin» adică »să dea Dumnezeu!»

În Constantinopol s'au construit frumose case pentru adăpostul și întreținerea săraicilor. Ele însă au rămas goale, căci săracii acolo fac bun comerț sub cerul liber, având intrare în toate părțile.

Cel care face mai multe pomeni decât toți este însuși Sultanul, care imparte regulat aproape în fiecare lună bani, haine și mâncare la săraci. De multe ori însă acești bani intră în punga Pașalelor.

Nebun din cauza norocului. Un locuitor din Buenos-Ayres (America-de-sud) câștigase la o loterie de stat mai multe milioane. Norocul l-au înebunit, căci după ce aflase despre câștig a plecat la biserică, unde a început să împuște asupra preotului. De abia a putut fi legat și dus la casa nebunilor.

Spargere și furt la o percepție. La percepția din Careli-mari în noaptea de 29 spre 30 Decembrie niște hoți au spart casa de fer și au furat din banii de contribuție suma de 186.000 cor.

Catastrofă îngrozitoare. În America a fost săptămâna trecută o ciocnire de trenuri îngrozitoare. Ciocnirea a avut loc Vinerea trecută la ceasurile 10 și 15 m., la stația Wanstead, între orașele London și Sarnia (Canada) produsă de un tren expres cu un tren de marfă. Trenul expres avea 300 de pasageri, mai multe femei și copii, cari erau în voiajuri de Crăciun. Trenul mergea cu o înălțime de 50 mile englezești pe ceas, când s'a produs ciocnirea. Ambele locomotive au fost sfărâmate, ear' vagoanele strivite pline cu morți și muribunzi. Lămpile s'au stins, ear' teama a fost îngrozitoare. Termometrul arăta 10 grade sub zero. Pasagerii cari durmiau au fost făcuți bucăți, ear' zeci de alți fără speranță de scăpare au fost stâlciți și au înebunit. Tandările de vagoane au luat foc și atunci răniții și nerăniții au fost prada flăcărilor. Măsurile pentru scăpare s'au luat numai decît, chiar copii și oamenii cu picioarele sfărâmate dădeau ajutor, ear' femeile cărau apă. Flăcările au fost în fine stinse prin zăpadă. Multe din victime erau desbrăcate și au trebuit ceasuri întregi să stea în zăpadă. Din Londra a venit un extra-tren, care a adus doctor și doctorii. Stația Wanstead a fost transformată în morgă de spital. Aceasta îngrozitoare ciocnire de trenuri n'a fost lipsită de o scenă, care încoronează o nenorocire. O biată mamă până în ultimul moment al vieții se ruga, ca să fie scăpat copilul ei. Micul copil a fost scos de prin sfărîmături și se speră să scape cu viață. Multe femei au murit, cântând Domnului imnuri de laudă!

Din America. Americanii, spăriați de străinii cei mulți, cari vin la ei, au început să fie căi se poate de asprii față de emigranți la intrarea lor în America. Într'o singură săptămână au oprit comiserul din Ellis Island, unde coboară din corabie, 1200 de emigranți. Pe cei oprți îi infundă în niște guri mari, unde zac grămădiți ca vitele. Mulți dintre emigranți nici nu știu, cum să se poarte când s'ajung în America. Dacă au destui bani, ca să se poată ajunge până în Cleveland sau alt oraș, îi prepune o comisarul, că ar fi angajați cu contract; dacă au prea puțini bani, zice, că s'unt cerșitori și eară nu-i lasă.

În New-York este o reuniune ungurească întemeiată pentru ajutorarea celor emigrați. Din raportul anual al acestei reuniuni se vede, că în anul trecut i-au fost trimiși la asilul susținut pe spesele ei 3265 de emigranți fără mijloace. Afară de aceea au primit 11.581 persoane cuartir gratuit peste noapte și 26.048 au căpătat mâncare la ameză. Reuniunea aceasta a mijlocit la 2522 persoane muncă și pâine.

Pentru Americanii noștri. O ceată de Români din Canton-Ohio a întemeiat, după-cum am scris deja, o reuniune de muncitori după felul celor americane. Aceștia le-am tipărit în limba română regulamentul, pe care li-l vom trimite în curînd. Cel doritori de-a-și face și ei asemenea reuniuni să se adreseze dlui Iosif Velcelean, president, Canton-Ohio, E. 9 Street nr. 1010, de unde îl vor primi pe lângă o sumă mică.

Tîrgul de vite din Sibiu nu se va ține nici acum. Aceasta e adevărată lovitură pentru țeranii noștri și e curât mai nedreaptă, că decînd s'au arătat primele îmbolnăviri, trecut atîta timp, încît morbul ar fi putut înceta, dacă s'ar fi îngrijit cei chemați mai bine. În Sibiu s'a dus o comisiune la vice-comitele, ca să-l roage să vadă cât mai curînd de deschiderea tîrgurilor de vite.

Invitare la producțiunea teatrală a școlărilor din Șoimuș, ce se va ține Mercuri în 7 Ianuarie 1903 la 6 ore p. m. în sala școlii gr. cat. din Șoimuș. Programul se compune din »Răsplată păcătoșului», piesă de Crăciun în 3 acte, prelucrată după A. Oppil de Ioan Baciș, și »Coroana Moldovei», voievil într'un act, de V. Alexandri. Decorurile teatrale: cortina, culise, tabloul s'unt zugrăvite de Ioan Baciș, preț și donate școlii gr. cat. Fructurile, loc. I, 40 bani, loc. II, 20 bani, pentru fecori și fete 10 bani. Începutul la 6 ore p. m. precis. Venitul curat e destînat pentru ajutorarea pruncilor școlari cu recuizite de învățămînt.

Ofertele marinimoase s' vor cuita pe calea ziaristică.

Tîrg în Vaida-Recea. Tîrgul de vite din comuna Vaida-Recea se va ține la tot ceasul *Duminică și Lună* adică în 18 și 19 Ian., st. n. a. c.

Foc în Sibiu. În noaptea de Crăciun a ars în strada Șevii un șopru de lemn. Paguba nu e mare.

Vînătoare de pisici. În Varșovia (Polonia rusească) e rău de pisici. Doi comisionari ai unei prăvălii de piei din Lipsca au venit acolo și au înșințat, că de fiecare blandă de pisică plătesc 24—30 capeici. La vestea aceasta s'a jurnit o goană fără milă contra bietelor mățe. Varșovia va fi acuzi fără pisici, dar' cu atît mai mulți șoareci, ear' diamnele își vor blănuși hainele cu pielebietelor răposate.

Un ochi scos de un cocș. Navasta unui funcționar din Sucoara (Bucovina) prinsese o găină, ca să o ducă în casă. Înainte de a ajunge la ușă, s'a pomenit cu cocșul în cap, care așa a lovit-o de rău cu ciocul în ochi, încât i-a scurs.

Încrêștinarea Jidanilor. În Budapesta a trecut Ovreul Glanzmann la creștinism, avînd nădejde, că va fi numit funcționar la o reuniune creștinească. El n'a fost numit și așa a trecut eară la legea jidovească. În felul acesta lucră mulți, cari se fac creștini.

Mizerie. În comitatele Bereg, Ung. Maramurș și Ugocea amenințate cu foamete, a început conscrierea celor îndreptățiți la ajutor și împărțirea celor 5000 măji de cucuruz date de ministru încă se va sfîrși până în 15 I. c. n. Cucuruzul acesta se dă celor necăjiți sau ca împrumut fără interese sau gratuit de tot.

O mizerie tot așa de mare, ca în comitatele amintite mai sus, domnește și în unele comune din Sătmăr. Din Sătmăruș se scrie, că locuitorii acestei comune vreau să plece cu grămada la America.

Cocoana vulpe. Ni se scrie din Șoimuș: Astăzi prima Ianuarie 1903 o vulpe a fost atît de îndrăzneată, de ziua mare pe la amiază a intrat în podul călii lui Ursa Grigore de aici, care dînd de veste a chemat pe un pușcaș, care a pușcat-o tocmai cînd mîncă la cărnați.

Pentru preoții din dieceza Lugojului. Ministrul de culte a trimis la episcopia gr.-cat. din Lugoj 38.148 cor. ajutor pentru 126 preoți, cari au venit slabe.

Hymen D-ra Victoria Joandrea și dl Timoci Popovici și-au sărbătorit nunta Sântă în 28 Decembrie v. 1902 la 4 ore d. a. în biserică gr.-or. rom. din Sibiu, suburbiul-Iosefin.

— Dl Rudolf Cucu, un fruntaș din burghezimea Oraviții, s'a logodit cu d-șoara Rosa Străin, din Bozovici.

Un spanzurat, care trăește. Cetiitorii noștri își mai aduc poate aminte de căpitanul bulgar Boiceff, care omorise pe o Unguroaică Ana Șimon. Aceasta se dușese să-și facă norocul în Sofia, dar' a fost ucisă de căpitan, cu care trăia în nelegiuire. El a fost condamnat la furi și gazetele au scris, că a fost și spanzurat. Acum se știe, că el trăește, fiindcă l-ar fi scăpat principele Ferdinand, care ținea mult la el. El s'ar afla chiar în Budapesta.

La colecta făcută între Români, aflători în America, pentru cumpărarea unui clopot la biserică nou edificată în comuna Hașfalău, tractul Sighișoarei, prin Vasile Coman și Ioan Savu, au contribuit următorii:

Din Hașfalău: V. Coman, V. Coman Henț, I. Coman, I. Savu. N. Coman, M. Morariu, I. Coman, V. Morariu, M. Ponciu, I. Ponciu, P. Tișcă, I. Larga, M. Drăgăș, G. Todoran, N. Felegean, G. Borcau, Z. Boiu, I. Boian, câte 7 cor.; G. Morariu 12 cor.; I. Bălușan 4 cor. 50 bani; V. Nilca 7 cor.; Gergely János 5 cor.; Boldizsár József, Nagy Mihai, câte 2 cor. 50 bani; Nagy Mihai, Ferenz Mózes, câte 1 cor.; Matei Ziga 50 bani; Nagy Mózes 2 cor. 50 bani; Nagy Elek 1 cor. 24 bani; Nemet Albert 50 bani; Maria Nicolau Coman 2 cor. 48 bani

Din Elisabetopol: N. Șoneu, Maria Șoneu, Ana Șoneu, I. Șancu, câte 1 cor. 24 bani; N. Șancu, Maria Șancu, câte 2 cor. 50 bani; I. Șancu 1 cor. 24 b.; St. Șancu 2 cor. 50 bani; Nonie Șancu, Nonie Vințelari, P. Țantea, V. Turc, I. Brândușă, Saveta Brândușă, Nonie Brândușă, Elena Brândușă, R. Bălgărăzan, Paraschița Bălgărăzan, V. Bălgărăzan, câte 1 cor. 24 bani; Vasile Elena Bălgărăzan, 2 cor. 48 bani; T. Sighișorean, Nonie Pușcaș, T. Stoica, Elena Pușcaș, I. Demeter, Maria Demeter, N. Strejan, I. Brașovean, Maria Brașovean, câte 1 cor. 24 bani; Doja Péter, 1 cor.; Stefan Turc, V. Pușcașiu, P. Moldovan, Safta Moldovan, Maria Pușcașiu, N. Crișan, câte 1 cor. 24 bani; Ana Crișan, Ana Demeter, câte 1 cor.; G. Bozor, 5 cor.; Nonie Pușcariu, Elena Pușcaș, Șoroci Sándor, câte 74 bani. (Va urma).

Deslegarea găciturii

din nr. 52 al »F. Pop.«

au făcut-o până la încheierea acestui număr următorii cetitori: S. Coman, Roșia; D. Vicaș, Hususeu, R. Ribariu, Temes-Săgh; N. Binchiu, p. Pancota; I. Vasilescu, Valea-Bolvașnița; P. Bolchiș, O-Lapos; C. Corbu, Szász-Hermány; N. Moldovan, Sighișoara; M. Flișter, Sărpatak; D. Hadan și T. Stoian, Soborșin; Vasile Belou, Vașova, P. Mișiriu, Anina; V. Pop, Alsó-Dotrehem; Cucu, Tiovanul-mare; Lucreția Rusu,

Majer; N. Olariu, Bogșa-montană; P. Pinteș, Palos; D. Baci, Zoltan; G. Bona, Oalnic; I. Maxim, Sămbăta-inf.; D. Săcărea, Sebeșul-super.; G. T. Guța, Sebeșul-său.; G. Barlea, Barsan; T. Banciu, Banăși, P. Jucu și I. Catina, Iladia; Z. Andrei, Albunar; P. Popa, Soceni; I. Andreș, Vașova; T. Marțian, Cristior; I. Petrașcu, Viena; T. Bistrișan, Uioara; I. Bell, Cufola; I. Legrand, Roșia-m.; I. Păndan, Micălaș; F. Moise, Zam; N. Stoica, Șura mare; Adam Selia, Ozora; Ioan Pruniș, Ciclove; P. Zestram, Clopodia; N. Muntean, Berlișta; I. Popovici, Silha; I. Bogdan, Oravița-rom.; M. Crăciun, Temes-Săgh; Maria Vermeșanu, Folea; G. Cojan, Sibiu; P. Lobonț, Ujfalău-ung.; C. Fogaraș, Lugoj; I. Crisovean, Alba-Iulia; P. Bugariu, Checia rom.; Sofroniu S., Brad; P. Teodorovici, Soborșin; P. Murgu, Iladia; I. Bălan, Rafna; G. Muntean, Cricău; S. Moncea, Dârgea; P. Țanchea, Hitiaș; Ravea Lungu, Șintreag; G. T. Istrate, Neșos; V. Goleși, Moșnița; P. Drăgan, Făget; I. Imberus, Sibiu; N. Breaz, Laz; I. Cosmuța, Tâșnad-Sânto; I. Holerga, Măgărei; I. Iovan, Pessco; I. Rațiu, Siremt; T. Roșu, Sebeșul-său, Elena Ștefănescu, Sibiu; G. Monșterian, Aghires; mai mulți în Coșteiu (Timiș); M. Popovici, Mediaș; P. Trailovici, Viena; I. Criștea, Neșos; A. Gălnar, Vingard; N. Stăngu, Băile-Herculane; G. Axente Arpatoc; I. Dojan, Oșna; V. Moga, Apoldulmare; N. Vas, Arpașul-inf.; P. Comșa Porumbacul-sup.; N. Teslovean, Toplița; D. Sava, Potoș; I. Laurențiu, Șarmașulmare; I. German, Aciliu; I. Bacosiu, Dej; S. Stefan, Jibou; V. Morariu, Doboca; G. Irimieș, Cluj; Victoria Tâmpănariu, Săliște; O. Meret, Bod; V. Bota, C. S. Mărtin; N. Răchitan, Săsciori; D. și Maria Răruclu, Vingard; N. Zomonită, M. Ila; G. Săntion, Sibiu; S. Rusan, Brașov; V. Rocnean, Betlean; V. Price, Velcheriu; G. Belea; Șomfalău; Elena Muntean, Sibiu; T. Onișor, Blaj; V. Sucu, Gherla.

Deslegarea e: **Dr. Rațiu a fost un Român mare.**

La sortire a eșit numele: Lucreția Rusu, Majer, p. u. O Radna. Rugăm deci pe dl I. Pop, inv. să trimită cartea promisă la adresa de sus.

„Călimdarul Poporului“.

Al optsprezecelea an din „Călimdarul Poporului“ e gata să pornească de nou pe drumul către casa țeranilor, meseriașilor, comercianților și inteligenților noștri. Precum în fiecare an, așa și acum »Tipografia« s'a străduit să pună în mâna oamenilor noștri un călimdar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care să fie adevărat o carte păstrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar părde după firea călimdarului.

După obișnuita parte calendaristică, apoi postă și telegraf, competențe, urmează un capitol lung despre bisericile și școlile noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, însoțiri de negoț, bănci, cuprinzând date bogate și nouă, după schimbările, ce s'au întâmplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin „Credeul Românului“. Urmează numai decât o frumoasă și înduioșitoare biografie, presărată cu poezii, a nemuritorului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iași Moldovei, dl Grigore C. Butureanu, care atâta căldură a pus în descrierea vieții eroului nostru, încât din nou s'a adevărit, că Românii, fie la Mureș, fie la Tisa, fie la Dunăre, fie la Prut, una simțesc. În fruntea biografiei se află chipul lui Iancu, așa cum nu s'a mai publicat până acum nicăieri. Sub icoană e iscălitura proprie a lui Iancu.

Urmează o dragălaşă poezie de T. Șerbănescu, apoi o glumă și după ea biografia episcopului Mihail Pavel în frunte cu portretul lui, făcut eardă anume la Viena pentru „Călimdarul Poporului“. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena din Ardeal premerge unei povești de M. Eminescu, după care e icoana mormântului lui Bărnuțiu. O anecdotă „Copiii Țiganului“ de Teodor Speranță, veselnicul scriitor al nostru, apoi o jalnică istorisire din viața țeranilor de poetul A. Vlașuța, urmată de o glumă, premerge portretul regretatului poet bănățean Victor Vlad Delamarina și o poezie glumească a lui, „Papricașu nașului“. Urmează o nouă poveste, apoi portretul tinărului rege al Spaniei. Dl I. Georgescu a scris un articol foarte instructiv despre negoțul cu ouă. O poezie frumoasă »Codrule, Măria-Ia...«, o snoavă »Ovreiul la raiu«, și apoi urmează »Răvașul nostru«, aceasta gazetă anuală, care pe 23 de pagini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria poporului român și în lumea largă în curs de un an. Răvașul e presărat cu șapte icoane, portrete de-ale generalilor buri, doamna Krüger, Roosevelt, Abduraman, Abibula ș. a.

După răvaș se continuă articolul, din anul trecut „Bucătăria țeranului“ l scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfaturi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, căreia îi urmează țergurile.

Notă. Călimdarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 48 bani (23 cr.) cu portio cu tot. Pentru încunjurarea speșelor cu portio se recomandă, ca să și-l procure mai mulți deodată.

Trimiterea cu ramburs vine prea scumpă, de aceea îl expedim numai trimițându-se banii înainte. 10 esep. comandate de-odată, se trimit cu portio plătit de »Tip«.

Din cauza lipsei de spațiu **Posta redacțiunii și administrațiunii se amână pe nrul viitor.**

Pentru redacție și editură responsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Iosif Marshall.

Cumpărați-vă Călindar!

Cel mai bun, mai frumos și mai ieftin
călindar românesc



Călindarul Poporului pe 1903

a apărut și se află de vânzare cu prețul de
40 bani (20 cr.) și porto 6 bani (3 cr.)

Se poate procura dela librăria „Tipogra-
fiei”, societate pe acții în Sibiu,
strada Poplăcii nr. 15 și la alte librării
din țară.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandra Sterca Șulțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite
tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

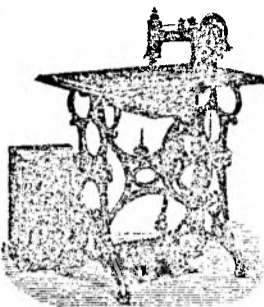
„Tipografia”.

soc. pe acțiuni, Sibiu.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.



Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

8 1—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seide & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sânt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la oerere gratis și franco.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții-
Apusenți, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan aume.

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o pehiță.

Descrierile sânt facute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și
cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au aprobat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avoză
despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriție a acestor regiuni atât de interesante din
mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei
trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primitivă
amabiliă pe care e merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Kraft.

Fabrică de casse.

Subscrizul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Hoess,
fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplăceli-mare Nr. 8.

2 1—26

